

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT :
Parohiile : 200 Lei
Particularii : 106 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 1026/1940.

Concurs la parohia Andrid

La parohia Andrid (protopopiatul Ierului), devenită vacantă prin numirea On.-lui Silviu Selăgian la parohia Finiș, se publică concurs cu termenul de 15 Aprilie crt.

Oradea, 12 Martie 1940.

No. 1106/1940.

Capitalul minimal pentru fundațiuni liturgice.

În fața situației financiare schimbate, capitalul minimal pentru fundațiunile liturgice, de la 1000 Lei, de până acuma, suntem siliți a-l ridica la 2000 Lei de câte o Liturghie. Acesta va fi capitalul minimal, nevoind a face o majorare și mai simțitoare, pentru ca și prin aceasta să Ne indemnăm credincioșii, ca după puțină fiecare familie să-și aibă fundațiunea sa liturgică pentru repausații săi.

Frații Preoți, aceasta schimbare a capitalului liturghiilor fondationale o vor aduce la cunoștința credincioșilor lor, iară pe fondatorii vechi sau erezii lor îi vor îndemna, ca și capitalul fundațiunilor lor vechi, dacă e cazul, să fie întregit la minimum 2000 Lei de o Liturghie.

Oradea, Ședința Cons. din 21 Martie 1940.

No. 1151/1940.

Indatoriri pastorale actuale.

În situația grea prin care, în urma războiului ce a izbucnit între popoarele mari, trecem și noi, preoților li se impun multe îndatoriri pastorale excepționale. Dintre aceste deocamdată vă atragem atențiunea asupra următoarelor trei :

1). *Îngrijirea sufletească a soldaților de pe zonă.* În multe parohii de ale noastre sunt deplasate trupe cu soldați credincioși ai Bisericii noastre, cărora în lipsă de preoți militari uniți, activi sau concentrați, nu li-se pot satisface lipsurile sufletești. Parohii noștri și pe soldații aflați pe teritoriul parohiilor lor îi vor considera de credincioșii lor, dându-le toată îngrijirea sufletească. În mod special sunt datori, să se îngrijească ca și aceștia să-și poată îndeplini datorința de a se spovedi și cumineca de Paști. Preoții de pe acuma se vor pune în legătură cu Comandanții de trupe, pentru a stabili timpul, când soldații noștri de pe zonă în Dumineci și Sărbători să asculte Sf. Liturghie. Unde aceștia din orice motive nu vor putea lua parte la Liturghie parohială, preotul le va celebra Liturgia separată fie în biserică, fie în vreun local potrivit sau chiar și în liber. În acest scop tuturor Preoților noștri, cari vor avea să celebreze și pentru soldați, le dăm facultatea atât pentru a celebra două Liturghii, cât și pentru ca în caz de necesitate să poată celebra în liber, bine înțeles observând întru toate cele de observat, și raportându-ne ulterior.

2). *Cercetarea familiilor concentraților.* Azi când o parte a credincioșilor noștri sunt concentrați și nu-și pot vedea de familiile lor, preoții își vor ține de datorința lor de părinți sufletești, ca să se intereseze mai mult și mai deaproape de familiile rămase fără sprijin și ca prin sfatul, intervenția, și sprijinul lor să le stea într'ajutor în toate lipsurile lor. Guvernul Țării, care încă face totul ce-i stă în puțină pentru ajutarea familiilor celor concentrați, în mod stăruitor cere preoților, ca să-i dea concursul la constatarea situației acestor familii și pentru a putea lua la timp măsurile necesare.

Fiecare preot își va ține de datorința sa, ca cel puțin odată în lună să viziteze familiile celor concentrați însoțit de cel puțin un membru al Curatoratului ori al vreunei Reuniuni pie și ca pentru aceste familii să întocmească fișe speciale, ca îngrijirea și ajutarea acestor familii să fie cât de bine organizată.

3). *Combaterea ideilor subversive.* În vremurile grele prin cari trecem, se ivesc elemente dubioase, cari speculând situația excepțională caută să-și pla-

seze ideile lor subversive atât din punctul de vedere al credinței, cât și din punct de vedere național. Preoții vor avea deosebită grijă ca aceste elemente distrugătoare să fie făcute inofensive apărându-și credincioșii de toți aceia, cari ar încerca să le slăbească credința sau conștiința atât cea religioasă cât și cea națională sau ar încerca prin intrigi, neînțelegeri, agitații să slăbească solidaritatea națională, pacea și liniștea atât de necesare în aceste vremuri grele.

Oradea, la 24 Martie 1940.

No. 716/1940.

Faptă nobilă

În timpurile de nepraznică criză spirituală și materială, gesturile benevole de nobilă generozitate sunt puține.

Când se ivește câte unul suntem fericiți și-l încreștăm cu bucurie.

Părintele Victor Lungu dela Chieșd, în semn de omagiu și grațitudine pentru educația și sprijinul primit în institutele diecezane, donează anual până la sfârșitul vieții suma de 2400 Lei în favorul acelor pepiniere de cultură.

Gestul vorbește dela sine. Are o înaltă semnificație morală și credem că va avea ecoul cuvenit în toți acei din situații similare.

Oradea, 18 Martie 1940.

**Parohia română unită din comuna Hrip.
Dieceza de Oradea. Jud. Satu-Mare.**

Concurs

la postul de cantor din Hrip

Pentru complectarea postului de cantor din parohia Hrip se publică concurs pe data de 21 Aprilie Dumineca Floriilor.

R e t r i b u Ț i u n i :

1. Pământ: 9 jug. cad.
2. Stoalele obveniente.

Concurenții se vor prezenta în ziua susmenționată în biserica din Hrip împreună cu actele necesare în regulă.

Hrip la 22 Martie 1940.

Curatorul.

No. 1182/1940.

Dispozițiuni noi referitor la carnetele C. F. R.

Comunicăm mai jos adresa Direcțiunii Generale a Căilor Ferate Române No. 26387 C. 2. a. din 8

Martie crt., prin care dispozițiunile anterioare referitoare la carnetele, publicate în Vestitorul No. 2 din 1940 se modifică.

»Intru cât în depozitul Diviziei c. 1. b. Filaret, se mai află un stoc suficient de carnetele de identitate cu 50 % reducere pentru toate clasele dispunem următoarele :

1. Până la epuizarea stocului existent se suspendă dispozițiunile ordinului circular No. 139062 din F. O. 1164, pag. 2128, referitoare la complectarea carnetelor cu 50 % reducere care nu mai au rubrici libere pentru viza de prelungire pe anul 1940 cu foi anexe.

2. Unitățile emitente vor face comenzi de carnetele necesare pentru a înlocui pe cele cari nu mai au loc pentru viză, cu carnetele noi din stocul existent.

3. Se vor lua în considerație chitanțele de plata anexelor urmând ca solicitatorii să achite numai diferența de preț până la costul confecționării carnetelor.

4. Ambele chitanțe însumând costul carnetului, se vor înainta Diviziei C. 1. b. Filaret, odată cu bordourile de tomândă.

5. Dispozițiunile privitoare la carnetele cari mai au rubrici pentru viză rămân în vigoare.

Aceste dispozițiuni nu se referă la carnetele cu 50 % reducere ale funcționarilor M. A. N. pentru cari s'au dat dispozițiuni speciale cu ord. 27334 C. 2. c. 1940.

p. Directorul Comercial :

ss. *Duma*

Pentru conformitate :
ss. *Indescifrabil*

În urma acestora, foi anexe pentru viză nu se eliberează, ci aceia cari nu mai au în vechile carnetele loc pentru nicio viză trimestrială vor cere carnetele și ne vor înainta o fotografie nouă, semnată în față și pe verso notând numele, funcțiunea, iar dacă e vorba de copii, și data nașterii lor. Se va mai alătura și chitanța de plată a taxei, eliberată de oricare stație C. F. R. Cei cari au numai câteva locuri pentru viză, vor cere carnetele noi numai la începutul trimestrului, cu a cărui viză i-s'au complectat locurile pentru viză din carnetul vechiu.

Oradea, 29 Martie 1940.

No. 1180/1940.

Concursul preoților la campania agricolă.

On. Ministerul Cultelor sub No. 12841/1940 ne comunică, că tuturor preoților din Țară le-a trimis circulară, prin care sunt rugați să dea tot concursul lor la campania agricolă începută de Înaltul Guvern,

pentru ca nicio brazdă din pământul scump al Țării să nu rămână necultivată. Preoții noștri fiind și de data aceasta la înălțimea misiunii lor de îndrumători ai poporului, prin sfaturile și îndrumările lor vor stăruia pe lângă credincioșii lor rămași la vatră, ca tot

pământul cultivabil să fie arat și însămânțat la timp, dându-se cea mai deplină ascultare rânduelilor date de organele agricole ale Statului pentru ca pământul Țării să fie cultivat în modul cel mai rațional.

Oradea, 29 Martie 1940.

PARTEA NEOFICIALĂ

Prima cumenicare a copiilor

Dacă în trecutul nu prea îndepărtat, în Biserica noastră nu s'a dat importanța cuvenită primei cuminecări a copiilor dela școlile primare, azi nu se mai poate ignora importanța ce trebuie dată pregătirii copiilor în vederea primei lor cuminecări. E vorba, de primul contact ce-l au copiii cu Isus din sf. Euharistie. E cel mai important pas din viața intimă a copilului care trebuie să lase urme adânci și neșterse în sufletul lui nevinovat. Ori, la aceasta nu putem ajunge decât printr-o pregătire cât mai serioasă și temeinică.

Până în prezent — după cât știu eu — la noi prima cumenicare se face de regulă în Duminica Floriilor s'au în una din Duminicile după Paști. De aceea și pregătirea trebuie să se înceapă de timpuriu, adică de cum începe Postul Mare. E necesar deci ca preoții caticești să și împărțească în așa fel materialul clasei II a — căci de obicei aceștia se împărțesc pentru prima dată — ca la începutul Postului să termine cu materialul, insistând cu toată seriozitatea asupra întemeierii sf. Euharistiei, apoi să înceapă sistematic cu pregătirea lor la Mărturisire. În privința aceasta, hăr Domnului, suntem mult ajutați de noile manuale întocmite de Par. Canonic N. Brânzeu, unde la sfârșit se găsește un adaus despre pregătirea copiilor la prima cumenicare: Așa că asupra acestui lucru nu e nevoie să insist; cu atât mai vărtos că, azi cred că nu mai este preot în Biserica noastră care să nu trateze cu toată gravitatea și seriozitatea această problemă.

Vreau doar să stăruiesc mai mult asupra pregătirii copiilor în vederea zilei solemne în care au să se împărțească. În primul rând, fiecare preot trebuie să se străduiască să facă din aceasta zi o adevărată sărbătoare la care să participe toți credincioșii parohiei și mai ales părinții copiilor.

Printr-o propagandă intensă și cu ajutorul membrilor din asociațiile religioase existente, va căuta, ca toți copiii să fie îmbrăcați în haine de sărbătoare, pe cât se poate albi. Fetițele — dacă împrejurările permit -- să îmbrace vâl alb peste umăr cu fondă albastră, aceasta și la băieți. Fiecare să-și aibă luminia sa. La Biserică să fie așezați în presbiteriu, în rânduri sau în semicerc; începând dela icnostas. Rugăciunile Tatăl Nostru, Crezul pe cum și rugăciunile înainte de cumenicare să fie rostite în cor de ei.

Îndată după intratul cel mare luminile să fie aprinse fiind supravegheați de d-nii învățători sau de doamna preoteasă. După cum inecaresă se fină o scurtă predică, apoi să li se împartă iconițe comemorative. Ar fi de dorit ca, după terminarea sf. Liturghii, să se aranjeze un mic dejun la casa parohială din contribuția membrilor asociațiilor pii.

Pregătita în felul acesta, ziua primei cuminecări va rămânea un eveniment cu urmări nespuse de mari și binefacătoare nu numai asupra copiilor și a părinților ci și asupra tuturor credincioșilor. Iar pentru preot va fi o zi de adâncă și binemeritată bucurie și mulțumire sufletească.

P. Virgil Munteanu

— † **Selma Lagerlöf**, marea scriitoare suedeză, laureata premiului Nobel pentru literatură, a murit de curând în etate de 82 de ani. Deși învățătoare într-o țară cu fanatice convingeri luterane, ea totuși găsește prilej să cunoască, să prețuiască, să îndrăgească Biserica Romei și, cu orice risc, sa devină fiica ei credincioasă. Intre operele ei cea mai cunoscută e romanul »Gösta Berling«. Are și alte lucrări interesante, universale raspândite: »Legendele lui Cristos«, »Ierusalimul«, »Minunile lui Anticrist«. etc. Ei și celorlalți convertiți intelectuali se datorește noua viață catolică și de mult promițătoare în țările scandinave.

R. i. p.

A U A P Ă R U T :

S. *Gocean* și L. *Florian*: **Monografia comunei Feurdeni**. Tip. Diecezană Cluj. 1939. Pag. 142. Prețul: 40 Lei.

Toma Cocisiu: **Școala activă**. Idei cari circula prin toate țările. Blaj 1938. Prețul.....?

Păr. Alois Chiavarino: **Cea mai mare comoră**. Traducere. Tip. Serafica, Săbăoani. Pag. 79. Prețul 8 Lei.

P. I. *Tălmăcel*: **O vorbă la ureche**. No. 1, 2 și 3. Tip. Serafica, Săbăoani. Prețul: 5 Lei.

Patronul acțiunilor și al harurilor

În rânduiala și planul lui Dumnezeu față de neamul omenesc și ridicarea lui din robia păcatului, Sfântul Iosif ocuoa un loc prea important. Ba se poate afirma că el a fost un instrument de care s'a folosit Domnul ca să și reverse asupra omenirii bogăția darurilor și a binefacerilor neprețuite.

Biserica catolică, care păstrează învățătura genuină a lui Cristos îi și dedică acestui personaj din economia mântuirii pentru motivul acesta, laude, cântări, imnuri de cinste, înconjurându-l cu titlurile cele mai alese ca model de credință vie, sprijinitorul și razimul familiilor năpăstuite și greu încercate, gloria vieții familiare, oglinda de răbdare și încredere.

Nu numai atât. Aceiași Biserică vine și, în răsărit Dumineca după Crăciun, iar în apus, ziua de 19 Martie din fiecare an, o cinstește închinându o lui și omagiindu-l în modul cel mai demn.

Dar loc deosebit între epitetele ce i se dau cel mai nimerit și eficace e *acela de apărător și patron al acțiunilor și al harurilor*.

Toți Sfinții au primit dela Dumnezeu daruri de a veni în ajutorul oamenilor de pe pământ și după moarte; dar locul special și deosebit îl ocupă în această privință Sfântul Iosif, căci prin el orice dar temporal ori spiritual ce noi l'am cere prin mijlocirea sa, îl putem mai ușor dobândi și primi.

Este vreo afacere care stagnează ori e aproape de faliment, un bolnav pe care medicii refuză de a-l mai ajuta, fiind pierdută orice speranță de tămăduire, un bătrân robit pe patul suferințelor de povara anilor, grei în cutare colț al spitalului, un păcătos mare care e pe punctul de a trece din această viață fără a se întoarce la Dumnezeu? E Sfântul Iosif, acela, care în mijlocul acestor feluri de necazuri și încercări, ajută prin creditul, ce-l are la tronul divin și aduce leacul tămăduitor și de lipsă, unde e mai mare trebuință. Și acest ajutor e *față de toți, fără deosebire*. Binefacerile lui se extind asupra celor umiliți și sărăciți, dar și asupra celor bogați; asupra muritorilor cari în sudoarea feții trudesc și își câștigă pâinea de toate zilele. Dar în chip special, capul Familiei Sfinte e modelul și patronul tuturor acelorora, cărora li s'a hărăzit dela Domnul să fie cap de familie și părinți creștini: e exemplarul vieții familiare, deoarece a deprins în sânul familiei sale, toată gama virtuților necesare acestui stat în umila căsuță din Nazaret; este patronul și sprijinitorul celor nefericiți, nădejdea bolnavilor care îl cheamă și învoacă pe patul de suferințe și mai ales al acelorora cari trec din lumea aceasta, de care chiar dracii se tem și se cutremură.

Dar în rândul al doilea, *el e patronul a toate și mai ales la Bisericii întregi*. Biserica nu e limitată

numai la această lume și la acest pământ, în care trăim acuma. Membrii ei trăiesc în lumea aceasta, alcătuiind Biserica luptătoare, dar sunt și sfinții din ceriu alcătuiind Biserica triumfătoare precum și sufletele din Purgator, care alcătuesc Biserica suferitoare. Iată imperiul vast peste care l-a pus Domnul pe Sf. Iosif să domnească după Dumnezeu, precum și Iosif feciorul lui Iacob, a domnit în Egipt peste toată împărăția lui Faraon. Și iată că în ceriu, el cu Preacurata Fecioară Maria, e mai aproape de tronul divin precum a fost și în Betleem mai aproape îngenuchiat de leagănul sfânt în care era micul Isus. Pe pământ pretutindeni unde s'a lăsat Biserica, acolo și puterea lui se arată, e cunoscută, iar încrederea în el, e răsplătită procurând pe seama solicitatorilor săi favoruri prețioase. Pretutindeni unde Evanghelia a pătruns, numele lui e cunoscut, onorat și rugat. În toate părțile lumii, chipul său e venerat iar altarele dedicate în cinstea lui sunt asaltate de mulțimea credincioșilor cari se roagă pentru mijlocirea lui.

Bucurie cuprinde sufletele evlavioase azi, când cinstesc un așa model, apărător și patron. Această bucurie să se sălășluiească și în inimile noastre, punându-l de patron al gândurilor, faptelor și planurilor noastre.

Așa vom fi părtași la bucuria Bisericii care îl cinstește din multe motive și cu multe foloase sufletești pentru Ea și fiii Ei sufletești.

Păr. Nicolae Cristea

— **Clerul în Armata franceză.** Deși suspendate legile anteclericale încă din timpul războiului mondial (1914), totuși ele își mențin în Franța efectul lor nefast. În noul război (1939) sunt mobilizați 17.077 clerici, mai mult decât o treime a preoșimei franceze. Între cei mobilizați sunt 7.077 călugări. Din arhidieceza de Paris sunt mobilizați 661 preoși, dintre cari 200 sunt ofițeri (184 locotenenți, 18 căpitani, 3 comandanți, 1 colonel), — restul trupă. Em. Sa card. Baudrillart, rectorul Institutului catolic din Paris, povestește cazul mișcător al unui tânăr preot care se oferă benevol ca șef de trupă ce patrulează între frontul francez și cel german, post de pericol și de onoare, pentru a înlocui pe un institutor francez, om însurat, tată a doi copii. Preotul scrie că s'a rugat mult lui Dumnezeu înainte de a face acest lucru. Acum e împăcat. Dacă părinții l-au oferit pe el bucuroși lui Dumnezeu, ca preot deși era unicul lor fiu, — de ce s'ar codi el acum când poate să facă atâta bine unei alese familii franceze și patriei întregi. Dar din dar se face rai.

Operă caritativă

Înțelegându-i rolul și menirea, membrii Societății Preasfintei Inimi stăpâniți de sentimentul nobil și muncă desinteresată, la stăruitoarele îndemnuri ale Par. Ion M. Gârleanu, au căutat ca să aline și să ușureze măcar în parte soarta acelor nenorociți, cari fără voia lor se sbat în neagra sărăcie. Situația grea în care ne găsim și egoismul ce stăpânește pe semeți, uită de porunca iubirii aproapelui. Mulți nu se gândesc că este un imperativ ca din prisosul ce au să dea și semenilor lor în lipsă. Așa, asociația Preasfintei Inimi Apostolatul Rugăciunii, a cărei operă caritativă este destul de cunoscută, înțelegând situația grea în care suntem, a căutat să verse o rază de bucurie în sufletele celor lipsiți. În adunarea generală ținută zilele acestea, constatăm că roadele ei pe anul 1939, au fost cât se poate de bogate, atât pe teren material cât mai ales pe teren spiritual. Practicile de pietate din partea membrilor se fac regulat în fiecare Duminică în catedrală cu ecteniile Sf. Inimi și Binecuvântare Euharistică, la care iau parte o mulțime de membri. Se simte o creștere în numărul membrilor. Activitatea cea mai însemnată a Asociației a fost cea a operei caritative. Listele de subscripție lansate au intrat cu următoarele sume:

Lista No. 1 a d-lui Alexandru Cucu cu 1115 lei; lista No. 2 a d-lui Simion Florian cu 670 lei; lista No. 3 a Sorei Modana cu 857 lei; lista No. 4 a d-lui dr. Savu Marta cu 200 lei; lista No. 5 a d-nei Hortensia Pop cu 360 lei; lista No. 6 a d-lui Ciordaș Lazăr cu 250 lei; lista No. 7 a d-nei Emilia Pop cu 415 lei; lista No. 8 a d-nei Koeteleș cu 195 lei; lista No. 9 cu 18.170 lei; lista No. 10 a d-lui Preș. I. Fersigan cu 4495 lei; lista No. 11 a d-nei prof. Vartolmei cu 4000 lei; lista No. 12 a d-lui Gh. Crainic cu 100 lei; lista No. 13 a d-lui Petre Crainic cu 50 lei; lista No.

14 a d-lui Vasile O'aru cu 434 lei; lista No. 15 a d-lui Potrovița cu 420 lei; lista No. 16 a d-lui Șimonca cu 180 lei; lista No. 17 a d-nei Popan cu 700 lei; lista No. 18 d. Oros-Popescu cu 400 lei și 200 lei lunar pentru 2 familii sărace; lista No. 19 a d-lui Șereș Nicolae cu 160 lei; lista No. 20. a d-lui Carfiș Atanasiu cu 220 lei. Deci în total: 33.591 lei.

Din acești bani s'au distribuit 30 perechi ghete a 357 lei p. în valoare de 10.710 lei; 51 perechi ciorapi 1200 lei; 629 kilograme pâine în valoare de 4600 lei; 171 kilograme carne val. 2368 lei; 2203 kgr. cartofi în valoare de 4790 lei; restul de 9661 lei s'au distribuit pentru lemne, chirie, etc.

D-lui președinte I. Fersigan i se cuvine o laudă deosebită. Cu hărnicia și curajul specific al d-sale a făcut ca ajutorarea săracilor să fie ridicată cu mult. Afară de frumoasa sumă de pe listă, a adunat el singur 23 kilograme carne, 54 kilograme pâine, 125 kgr. cartofi, 9 cămăși, 5 batiste, 25 cărți; s'a îngrijit apoi să plaseze pe la restaurante copii săraci pentru prânz și a reușit să dea 347 de prânzuri copiilor săraci de sfintele sărbători. Afară de aceasta s'au mai distribuit mai multe perechi de ghete și zeci de haine vechi, haine diferite, însă în bună stare, adunate de pe la familii de către mai mulți membri ai Asociației și mai ales de S. Modana. Iată un bilanț al unei asociații care vorbește dela sine. Timpurile grele prin cari trecem au adus suflet și curaj nou și astfel s'a înfăptuit cea mai largă operă de ajutorare. Inima Preasfântă a lui Isus ne cere tot mai multă iubire și mai multă jertfă. Să nu stăm pe gânduri, ci voioși și harnici să luptăm sub steagul iubirii și al jertfei pentru a ne asemăna cu Mântuitorul Isus.

Frați creștini!

Niciodată omenirea n'a trăit zile de grea cumpănă prin care trece azi. Nesiguranța viitorului îi ține gândul șovăelnic, voința neputincioasă, inima pustie și oricât ar căuta în deșteptăciunea veacului o scăpare, n'o poate afla. Dumnezeu singur mai poate astămpăra ambițiile turbate, numai el mai poate lumina mințile întunecate, numai el mai poate limpezi orizontul iubirii de frate. Și el va face această minune dacă ne va vedea cu frunțile plecate în umilința rugăciunii, dacă ne va vedea cu inimile înfrânte în implorarea iertării, dacă ne va vedea cu sufletele înalte în focul credinței trăite.

Veniți deci cu mic cu mare la

SFINTELE MISIUNI

cari ne vor ajuta să ne apropiem de Dumnezeu cu aceste sfinte dispozițiuni sufletești.

Catedrala noastră română unită trebuie să fie anul acesta lagărul celei mai puternice stăruințe pentru refacerea sufletească a tuturor. Sfintele Misiuni se vor ține în zilele: 21, 22, 23 și 24 Aprilie (Duminică Florilor), Luni, Marți și Miercuri din săptămâna Patimilor, la ora 19 fix și vor fi predicote de

REVS-MUL PĂRINTE CANONIC TEODOR MATEI

Așteptăm deci pe toți și rugăm pe toți să se facă apostolii acestor zile sfinte. Numai așa, Cristos cel înviat ne va găsi vrednici de darul păcii și numai așa îl vom îndupleca să rostească asupra noastră și asupra lumii acel cuvânt liniștitor de inimi, înălțător de suflete și mântuitor de neamuri, pe care îl așteptăm: „PACE VOUA”!

Slujbele sfinte în Catedrală și în biserica Seminarului se vor ține cum urmează:

IN CATEDRALĂ

la ora 9: Liturghia Sf. Vasile cel Mare și cuminecare generală. Predică Rvs. mul Teodor Matei.
la ora 19: Oficiul Sfiutelor Patimi.

Joi, 25 Aprilie:

IN BISERICA SEMINARULUI

la ora 7 30: Liturghia Sf. Vasile cel Mare.
la ora 18: Oficiul Sfiutelor Patimi.

Vineri, 26 Aprilie:

la ora 9: Oarele Impărătești
 la ora 15: Vecernie
 la ora 19: Prohodul Domnului. Predică Revs.m Teodor Matei.

la ora 8: Oarele Impărătești.
 la ora 16: Prohodul Domnului.

Duminica Invierii Domnului, 28 Aprilie:

la ora 24: Invierea.
 la ora 2: Liturghia I-a
 la ora 8: Liturghia II-a.
 la ora 10: Liturghie Pontificală cu predică.
 la ora 16: Inserat solemn.

la ora 5: Invierea. Liturghie solemnă.
 la ora 10: Liturghia II-a.
 la ora 10:30: Liturghia III-a.
 la ora 15: Inserat.

Luni, 29 Aprilie:

Toate ca în Duminicile de peste an.

la ora 8: Liturghie.
 la ora 10: Liturghie Pontificală cu predică.

Oradea. 10 Aprilie 1940.

P. P. PAROHI

O aniversare

Reuniunea Mariană a femeilor din Beiuș, și a sărbătorit a 20-a aniversare dela înființare, în 25 Martie trecut, cu un fast potrivit alesei împrejurări. În preseara zilei, la 24 Martie, ora 21, a prezentat numerosului public un variat și select program compus din următoarele puncte: 1. Niedermayr: Tatăl nostru, solo de D-l Gh. Ardeleanu, la pian D-na A. Borlan. 2. Schubert: Impromptu, și Chopin: Polonaise, executate la pian de D-na A. Borlan. 3. I. Gârleanu: Fecioară, stea... recitare de D-șoara El. Frențiu. 4. Gounod: Ave Maria, voce D-na D. Fântânariu, la pian D-na A. Borlan și vioară D-l M. Bruchenthal. 5. Grieg: An den Frühling, executată la pian de D-na Dr. R. Popa. 6. Gordani: caro mio ben, arie cântată de D-l Gh. Ardeleanu, acompaniat la pian de D-na A. Borlan. 7. Grieg-Dusseck: Menuet Allegretto, și M. Bruchenthal: Doua miniaturi, pentru vioară și pian executate de D-na Dr. R. Popa, la pian și D-l M. Bruchenthal la vioara. La mijlocul și sfârșitul programului a fost plasat câte un tablou viu; foarte reușite ambele, întocmite fiind cu tradiționala iscusință a Beiușului cultural. Întâiul înfațișa pe Fecioara cu pruncul Isus în brațe în slava îngerilor din jur; iar cel de al doilea pe Isus rostind Fericirile evanghelice din cuvântarea de pe munte. Punctul 2 din program a fost susținut de P. Dr. Gavril Stan, profesor la Academia de teologie din Oradea, cu conferința »Contribuția Mariei la viața religioasă individuală«. D-sa a arătat că față de mișcarea socială dintre individualism și colectivitate, pentru stabilirea unui echilibru, care este ființa și urmărirea reală a creștinismului cu menirea să mântuiască sufletul fiecărui individ din colectivitate; și în această străduință care este rolul cel are Maica Domnului. În special a fost remarcat acest rol prin misiunea mamei creștine, modelate după Maica Domnului, din căminul familiar creștin, până la ceata tuturor sfinților, cari toți s'au remarcat printr'o evlavie față de Fecioara Maria, care, în Biserica lui Cristos, alături de elementul din temelie social: Petru, joacă atât de mare rol tocmai pentru că din început și din toată așezarea ei este menită să atingă partea individuală și desăvârșirea acesteia.

Pentru ziua de 25 Martie a rămas desfășurarea liturgică a sărbătoririi, și apoi solemnă adunare generală anuală a membrilor. Întreg programul din această zi și din preseară s'a desfășurat în prezența Rev.mului Canonic on. Dr. Nicolae Flueraș, directorul liceului din localitate, în calitate de reprezentant anume delegat de Ex. Sa Episcopul diecezan.

— **Adunarea anuală a cardinalilor și arhiepiscopilor francezi**, prezidată de Em. Sa cardinalul Verdier, arhiepiscopul Parisului, a trimis o frumoasă adresă omagială Sfântului Părinte Papa Piu XII. Ei simt nevoia de a privi spre stânca Vaticanului, mai ales în cumplitele ceasuri ale războiului actual, fiindcă numai acolo își are cuibul său porumbelul păcii. Deși profund pacifică, străină de orice gând de cucerire, secundând de aproape toate încercările de împăciuire între neamuri, mai ales cele venite din Vatican, Franța, pentru »motive de onoare și prudență«, a fost silită să intre în noul războiu, declanșat de rasismul național-socialist și de comunismul sovietic, aceste rătăcirii mari, atât de energic condamnate de Piu XII. Franța și aliații ei apăra dreptul celor slabi, demnitatea persoanei umane, primatul legii morale, regimul încrederii și al conlucrării între popoare. Preconizarea și apărarea acestor principii e în lesnirea intrării lui Dumnezeu în viața internațională. Francezii au dat și în timpul din urmă strălucite dovezi de înțelegere superioară. Primirea legaților pontificali Eugen Pacelli la Lourdes (1934), la Lisieux și la Paris (1937) a cardinalului Verdier la congresul euharistic național din Alger (1938), a card. Suhard la inaugurarea catedralei din Reims, a card. de Ville-neuve la Domremy stau mărturie. Centenarul micilor surori ale săracilor, aceste fiice ale Ioanei Jugan, răspândite în toată lumea creștină; deciziunile recente ale S. Congregațiuni a Riturilor dovedesc că Franța e și astăzi țara sfinților și că ea își merită istoricul titlu de fiica întâi născută a Bisericii romane. — Să mai amintim că S. Părinte cu dragă inimă le-a dat binecuvântarea apostolică. (19)

CRONICI

— **Cercul agrist din Holod și Mociar.** Cercul agrist din Holod și jur, a ținut Duminecă în 24 Martie c. sub președinția d-lui *Alex. Văcărescu*, distinsul și neobositul conducător, cu concursul Școalei primare din loc, o impresionantă ședință în com. Mociar. Au participat în mare număr credincioșii din localitate și satele din jur, împreună cu intelectualii lor.

Serbarea o deschide corul tineretului școlar din Mociar, sub conducerea pricepută a d-șoarei *Sofia Mărculescu*, întonând Imnul Regal. Urmează cuvântul d-lui președinte al cercului, *Alexandru Văcărescu*, despre Mărturisirea credinței.

Elevii școlii primare se produc cu foarte bine alese poezii din autorii români; se remarcă talentele promițătoare al tinerilor *Eugen Pantea* și *Remus Omota*. D-l *Teodor Pantea*, dir. școlar din Vintire ține o foarte bine încheată conferință despre »Războiul pentru întregirea neamului și datoria națională în criza internațională de azi«, care a fost viu aplaudată de asistență. Urmează: »Căminul pustiit« piesă teatrală în 3 acte de I. Truția, jucată de elevii școlii primare sub conducerea d-șoarei *Sofia Mărculescu*, apoi dansuri naționale, după care d-l *George Solomie*, învățătorul din Vintiri, a rostit o foarte edificatoare conferință despre »Familia creștină«.

Corul școlii primare condus de d-șoara *Sofia Mărculescu* încheie programul, iar *păr. Eugen Pantea* din localitate mulțumește asistenței, în cuvinte calde, pentru adâncă înțelegere a țelurilor religioase și naționale ale AGRU-lui, de care a dat dovadă.

Asistența trece apoi la biserica parohială, unde *Păr. Eugen Pantea* și *Păr. Alexandru Ciurdariu* au oficiat Binecuvântarea Euharistică. În cadrul acestei sfinte slujbe, *Păr. Alexandru Ciurdariu* predică despre »Rolul Bisericii în viața neamului nostru și în criza internațională de azi«. Răspunsurile au fost date de corul agriștilor, conduși de d-l *George Solomie* inv. în Vintiri și cântărețul *Eugen Pantea* tatăl preotului din loc.

După Binecuvântarea Euharistică serbarea s'a sfârșit. Intelectualii, conducători ai AGRU-ului au hotărât ca a doua ședință să se țină în comuna Dumbrăvița Mică, în 14 Aprilie c.

— † **Gustav Majláth.** În 18 Martie a trecut la cele vecinice, într'un sanator din Budapesta unde se retrăsese după renunțarea la scaunul episcopal, Contele *Gustav Carol Majláth* de Szekhely, fost episcop de Alba Iulia. Răposatul s'a născut în 1864 și după frumoase studii făcute la Strassbourg și Viena în 1887 e hirotonit preot. Funcționează întâi ca prefect de studii în seminarul din Strigon iar mai apoi ca paroh în Komarom. În 1897 e numit episcop de Alba-Iulia, unde timp de 40 de ani a desfășurat un bogat și rodnic apostolat mai ales în rândurile tineretului, fiind pe bună

dreptate numit »episcopul copiilor«. Vârsta înaintată și sănătatea sdruncinată, l'au făcut să renunțe la scaunul episcopal, renunțare pe care Papa Piu XI o primește în 25 Mai 1938, transferându-l la scaunul arhiepiscopal tit. de Soteriopol. Odihnească în pace!

— **Conferințe religioase.** Reuniunea Femeilor Unite, sub priceputa conducere a d-nei *Dr. Elena Stan-Cădariu*, s'a reorganizat luând un nou și promițător avânt. Întâia ei manifestare în public a fost cu prilejul ceaiului aranjat în favorul augmentării fondului Reuniunii. Pentru Duminecile din Paresimi Reuniunea a organizat conferințe cu caracter religios. Întâia conferință a avut loc Duminecă, în 24 Martie și a fost rostită de *Păr. canonic Teodor Matei*. În cuvinte alese, ilustrate cu frumoase proiecțiuni, conferențiarul a vorbit despre Sf. Fecioară, Maica lui Dumnezeu, arătând rolul ei în răscumpărarea neamului omenesc. Conferința a fost încadrată de 2 puncte susținute de corul Academiei teologice, condus de *Rev.mul Francisc Hubic*. S'a executat: Cerurile spun pe 4 v. bărb. de Vorobchievici și O fecioară pe 3 v. bărb. de Tomadini. Conferința a fost urmărită cu mult interes și viu aplaudată.

În 31 Martie, Dumineca Sf. Cruci, ziua AGRU-lui și a Presei, în cadrele aceleiași Reuniuni, a conferențiat învățatul *Canonic, Păr. Ioan Georgescu*, Președintele Comitetului de Prasă a AGRU-lui. D-sa a vorbit despre »Unirea« dela Blaj, care anul acesta a intrat în al 50-lea an dela întemeiere. Într'o formă vioaie, ilustrul conferențiar a evocat câteva momente din viața bătrânei foi blăjene, care cu atâta competență și autoritate a apărut interesele Bisericii noastre, în trecut ca azi, susținând totdeauna hotărât și răspicat punctul de vedere al Bisericii noastre în orice problemă mai însemnată. Vădit emoționat a evocat apoi strălucita figură de luptător naționalist, teolog și orator al lui *Augustin Bunea*, dela a cărui moarte s'au împlinit trei decenii. De încheiere, adresează un călduros apel publicului ca să aboneze cât mai mulți foaia »Unirea«, pentru a răspunde dorinței exprimate de I. P. S. Sa Mitropolitul *Alexandru Nicolescu* al Blajului în Pastorală de Paresimi. Numerosul public a aplaudat furtunos pe ilustrul conferențiar care a captivat mai bine de o oră atențiunea tuturor.

Școala de aplicație, a executat, înaintea conferinței, un cor recitativ cu frumoasa montare a scenei, făcută de neîntrecutul *Fr. Matia*.

Cea mai frumoasă și cea mai populară carte ce s'a scris despre

SFÂNTA LITURGHIE

a apărut în sfârșit și în prelucrare românească. Un volum de 416 pagini de doctrină sănătoasă, luminată și făcută vie cu fapte istorice culese din viața suprafirească a Bisericii.

Prețul 40 de Lei cuprins porto.

Mănăstirea Franciscană rom. unită
Str. Piața Ioșia 16
Oradea.

— **Binecuvântarea Papală din ziua de Paști.** Sărbătoarea Paștilor din anul acesta a avut, pentru credincioșii cari se țin de Biserica Romei, o notă neobicinuită. Fastul liturghiei Papale din Bazilica Vărhovnicului Apostolilor, la cari au luat parte zeci de mii de credincioși, s'a încheiat cu Binecuvântarea Apostolică dată din balconul Bazilicei. Piața ticsită de lume a primit cu umilință sfânta binecuvântare transmisă și prin radio Vatican tuturor credincioșilor din lume. Preafericitul Părinte Papa a binevoit să acorde o indulgență plenară, nu numai celor cari au fost de față în Roma ci și tuturor cari au ascultat-o cu evlavie acasă în fața aparatelor de radio.

! NOUȚATE !

Cum trebuie să iubim pe Dumnezeu

aceasta este titlul cărțiței¹ apărute acum, în editura Mănăstirii Părinților Franciscan rom. uniți, din Oradea. Trebuie s'o cetească tot creștinul căci îl va învăța : cum trebuie să împlinească porunca cea mai mare din lege. E și foarte ieftină : **64 pagini, frumos ilustrate, copertă artistică. Prețul 5 lei, la 10 exemplare vândute unul gratis.**

BIBLIOGRAFIE

Ștefan Manclulea, Biblioteca centrală din Blaj, Retipărire din „Cultura Creștină”. Blaj, 1939, Tipografia Seminarului. În 8°, 67 pagini :

Granița de Apus a Românilor din vechea Ungarie. Extras din „Revista Istorică”, în 8°, 39 pag.

De mult se simțea trebuința unui catalog al manuscriselor Bibliotecii centrale din Blaj. Acolo zac mari comori de artă și știință necunoscute până acum. E meritul neperitor al actualului ei director părintele St. M. că prezintă acum întâia dată un catalog, deși sumar, dar foarte prețios al celor 217 manuscrise românești, 267 latinești, 20 slavone, 10 germane, 17 ungurești, 4 italiene, 8 grecești și 1 francez. În deosebi uimește marea număr de manuscrise străne cu mari jerfe și neasemnită râvnă de T. Cipariu.

Autorul care a făcut și la congresul din Satu-Mare (1936) al Astei o interesantă comunicare despre granița de Vest a Românilor, reia chestiunea pe teme de noi izvoare, aproape toate ungurești. Sunt relevantele cele comunicate de autor despre tendința noului Stat maghiar de a desființa cu totul naționalitățile. Pe când statistica oficială din 1918 arăta 50.000 de Români în Ungaria, cea din 1936 abia arată 16.231. De sigur cea mai nouă va fi făcut să dispară din tablou și acest rest. Dar din realitatea vieții ? That is the question. (ig)

Dr. Ilie Dăianu: **Ardealul în avangarda Renașterii Naționale.** Bibliografia lucrărilor P. Dr. Ilie Dăianu este susceptibilă de multe popasuri nu numai prin problemele pe cari le pune, ci și prin cantitatea ei. Pentru că nu e puțin lucru să tipărești într'un singur an (1939) 4 broșuri ce nu se apropie și continuă prin cuprinsul lor. Astfel o aplecare în trecut spre propria viață (Amintiri, Cluj) o broșură de documentare istorică (Un ungar despre drepturile istorice ale Românilor, Cluj), o cuvântare jubilară ce este și o incursiune în viața școlii de odinioară cu referințe la prezent (Prin unire la țarie și mă-

rire, București) și o serie de articole de atitudine politică — obiectul cronicii de față — (Ardealul în avangarda Renașterii Naționale, Cluj).

Afară de aceste, să susții foiletonul unui cotidian Clujan cu portrete de cărturari și luptători naționali, însemnări și caracterizări de epoci, ce nu sunt scrise din fuga condeiului, să comemozezi aproape singur aniversarea morții lui Șincai (2. XI. 1816) și totuși să ai mereu lucrări noi de împărțit, înseamnă sforțări simțite chiar de o vârstă mai puțin încărcată de ani, decât aceea septuagenară a venerabilului publicist.

Păr. Dăianu scrie totdeauna cu evlavie despre Ardeal, mai ales în *nota laltă* a acestuia. Ne ispitește pentru un viitor apropiat acest caracter de *latinitate* în opera distinsului autor și cum ea leagă prezentul nostru de marile renașteri naționale din trecut, cine mai înfățișează ideea latinității și ce se mai poate clădi pe ea.

În lucrarea „*Ardealul în avangarda Renașterii Naționale*” Cluj 1939, 60 pag. 25 Lei, P. Dăianu retipărește o serie de articole din „*Steaua Transilvaniei*”, al cărei director era, actuale și acum pentru nota lor precursive a actualei griji regale de a da o nouă față României întregite.

„*Renașterea națională*”, logic era să înceapă și la noi — spune P. Dăianu — îndată după războiu. Era coincide, însă, cu *Restaurația*. Aceasta a temeinicit-o, și spre deosebire de alta țări, renașterea noastră „s'a ctitorit prin apostolia iubirii unei inimi regale față de poporul său”.

Autorul a înțeles din vreme propovăduirea regească și a căutat din vreme să-i ducă mai departe — sa a trâmblat cu 4-5 ani înainte spirea Frontului Renașterii Naționale. Aceasta este și justificarea titlului căștii, iar retipărirea pomenitorilor articole a pornit din dorința de-a servi „răsbateră tot mai puternică a curentului Renașterii în Ardealul desrobii, care credincios rolului său istoric, de combatant permanent al românilor și stâlp de granit al regalității și dinastiei, trebuie să fie întotdeauna în fruntea celor ce luptă și muncesc celor ce mor și trăiesc pentru Neam și pentru Rege”.

Ideea centrală a acestor articole este necesitatea „*Renașterii Naționale*” (expresia aparține autorului încă în 1935.) Ea se va răzima pe Românilor și Creștinismul nostru, pe spiritul de curățire a putregaiului ce ne arde vieța, pe trebuința de-a ne vedea uniți într'o singură Biserică, pe ideea *latinității* noastre, pe cultul Albei-Iulii, cetatea tuturor unirii românești, pe despolitizionarea tineretului, pe un tineret „cu credință”, pe străjerie, care „lucrează, organizează, disciplinează și completează înarmarea tehnică și spirituală a națiunii”. (p. 41).

În „*Epilog*” P. Dăianu dă în rezumat, pe lângă citații din discursul D-lui Argetoianu dela 23 X 1939, în cari se precizează rostul Frontului Renașterii Naționale, studiul D-lui V. Băncilă „*Semnificația Ardealului*” publicat în „*Gând Românesc*” Nr. 3-9 a. c., pe care-l vrea răspândit în cercuri cât mai argi și la care trimitem și noi pe cititori.

E. Potoran

ATENȚIUNE !

ATENȚIUNE !

Pe data de 1 Aprilie a. c. îmi mut atelierul meu de croitorie civilă și ecleziastică din str. Nicolae Jiga 10/a în Parcul Carmen Sylva 6

Confecționez reverenzi și haine civile cu prețurile cele mai scăzute.

ALEXANDRU FAZEKAȘ
croitor